

Examenul de bacalaureat național 2019

Proba E. c)

Istorie

Varianta 8

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „O povară în plus pentru economia României era prezența copleșitoare a Uniunii Sovietice. Plata despăgubirilor de război, în care se includeau alimente și materii prime de toate felurile, pradă de război, în special echipament industrial și obligația de a furniza armatelor sovietice din teren tot felul de bunuri au secătuit țara de resurse de care avea mare nevoie pentru propria redresare economică.

În prima jumătate a anului 1947, Partidul Comunist a acționat pentru a-și mări controlul asupra tuturor ramurilor economiei. Planificarea și conducerea centralizată erau la ordinea zilei și toate măsurile pe care le-a luat s-au dovedit a fi doar faza pregătitoare în vederea naționalizării industriei și colectivizării agriculturii. La 5 aprilie, un nou Minister al Industriei și Comerțului, care combina atributele a numeroase alte agenții de stat, și-a asumat puteri largi în strângerea și distribuția bunurilor agricole și industriale de consum, alocarea materiilor prime pentru industrie [...] și în controlarea creditelor. Transformarea economiei românești în conformitate cu modelul sovietic a fost însoțită de integrarea ei în blocul sovietic.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, S.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „Speranțele românilor într-un viitor economic din ce în ce mai luminos au fost sporite de existența unei cantități din ce în ce mai mare de bunuri de larg consum la sfârșitul anilor '60, dar când restricțiile au ajuns un lucru la ordinea zilei, în anii '70 și '80, aceste speranțe au fost zdruncinate. În lumina admirației lui Ceaușescu pentru Stalin, nu este surprinzător faptul că politica economică a fost caracterizată de obsesia pentru industrializare și opoziția totală față de orice formă de proprietate privată. În consecință, Ceaușescu a fost cu atât mai iritat de faptul că promotorul reformelor economice în blocul răsăritean, în 1985, avea să fie noul lider al Uniunii Sovietice, Mihail Gorbaciov, și ca atare, la ședința Comitetului Central al Partidului Comunist din noiembrie 1985, și-a exprimat opoziția față de schimbare. [...] Ceaușescu a intervenit în mod constant în probleme economice și [...] a continuat «vizitele de lucru» în întreprinderile unde dădea «indicații prețioase». Prin urmare, aceste indicații erau aplicate, în măsura în care era posibil, dar asta ducea la ajustări continue ale politicii și practicii economice, care-i năuceau pe conducătorii de întreprinderi și pe muncitori, având un efect opus celui dorit [...]. România și-a întors privirea către țările Europei Occidentale pentru împrumuturi, dar plata acestora fusese evaluată pe baza unor estimări prea optimiste cu privire la capacitatea de a plăti datoriile prin exporturi, întrucât acestea s-au dovedit a fi de slabă calitate.”

(D. Deletant, *România sub regimul comunist*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un conducător politic precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la despăgubirile de război. **2 puncte**
3. Menționați formațiunea politică și un spațiu istoric la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că măsurile economice vizau și agricultura. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni din politica internă a statului român desfășurate în perioada totalitarismului, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a democrației din România, în secolul al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„La 4/16 aprilie 1877 a fost semnată Convenția de la București, în temeiul căreia trupele rusești aveau dreptul să treacă pe teritoriul României, iar Rusia se obliga «a menține și a face să se respecte drepturile politice ale statului român [...], precum și a apăra integritatea teritorială a României».

În ziua de 12/24 aprilie începea războiul ruso-turc, iar artileria turcă a bombardat localitățile românești de la Dunăre. [...] Războiul pentru independență începuse. [...] Participarea românilor – refuzată inițial [...] de țar – devenise indispensabilă pentru trupele rusești. În ziua de 16/28 august a avut loc [...] întâlnirea lui Carol I cu țarul Alexandru al II-lea și marele duce Nicolae. [...] După discuție [...], marele duce Nicolae i-a oferit domnitorului, în numele țarului Alexandru al II-lea, comanda supremă asupra trupelor rusești din fața Plevnei. [...] Prezența celor 38.000 de ostași români pe frontul de la Plevna a schimbat radical raportul de forțe în defavoarea turcilor. La 30 august a început cel de-al treilea atac asupra Plevnei, în urma căruia ostașii români au reușit, cu grele sacrificii, să cucerească reduta Grivița I. [...] După lupte grele și un lung asediu, Plevna a fost cucerită de trupele româno-ruse la 28 noiembrie/10 decembrie 1877, când comandantul cetății, Osman Pașa s-a predat. Ostașii români s-au acoperit de glorie nu numai în luptele de la Plevna, dar și de la Rahova, Smârdan și Vidin, pecetluind [...] independența de stat a României. [...] Ca urmare a înfrângerii militare suferite, Imperiul Otoman a cerut armistițiul. [...]

Tratatul din 1/13 iulie 1878 recunoștea independența de stat a României, precum și reunirea Dobrogei cu patria mamă. Pe de altă parte, România a fost nevoită «să retrocedeze [...] împăratului Rusiei» trei județe din sudul Basarabiei.

La 9/21 septembrie 1878 Consiliul de Miniștri a hotărât ca domnitorul Carol I să poarte titlul de «Alteță Regală». Prin aceasta se urmărea [...] afirmarea României în arena internațională – ca un stat independent și suveran, care a rupt definitiv cu trecutul de vasalitate față de Imperiul Otoman [...].”

(I. Scurtu, *Monarhia în România*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o luptă precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnitorul României și scopul preluării titlului de Alteță Regală de către acesta, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Convenția de la București. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la ostașii români, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român modern a fost consolidat în perioada anterioară evenimentelor descrise în sursa dată. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre acțiunile militare și diplomatice desfășurate de români în Evul Mediu și la începuturile modernității, având în vedere:

- precizarea unei instituții centrale din spațiul românesc, în Evul Mediu;
- menționarea a două acțiuni militare la care participă românii în a doua jumătate a secolului al XIV-lea – prima jumătate a secolului al XV-lea și a două asemănări între acestea;
- prezentarea unei acțiuni militare desfășurate în spațiul românesc, în a doua jumătate a secolului al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la diplomația promovată de români la sfârșitul Evului Mediu și începuturile modernității și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.